

QUÆSTIO MEDICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM,

Die Jovis 16. Novembris.

M. LUDOVICO GAYANT

DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An Arthritidis origo ſemper ab Arteriis?

I.

DOLORES inter qui corporis artus occupant, alii medias regiones, quales lues venerea proferre ſolet, alii articulos obſident, quos Arthritidis nomen complectitur. Hæc eſt ſævus & inſignis articulorum dolor ex intervallis ferè invadens. Quâlibet anni tempeſtate recurrit, præcipuè vere & autumno. Tot ſunt Arthritidis differentiæ quot ſunt oſſa quæ per Diarthroſin colligantur: tribus tamen tantum uſus nomina indidit. Chiragra manus infeſtat, Podagra pedes, Iſchias ſedem habet ad ſummam natem circa nervos qui à lumbis & oſſe ſacro emergentes feruntur in crura. Quæcumque in alio figitur articulo, ut immanes humeri, & Omoplatæ cruciatus, generis nomine appellatur. Altera porro hæreditaria eſt quæ cum ſemine migrat in poſteros; Altera adventitia, quæ vitæ errore contrahitur, præſertim Baccho & Venere, maximè illâ quæ corpore erecto exercetur. In quibuſdam regionibus

putâ Moraviâ & Austriâ, morbus est Endemius. Pauperes odit, molliùs in umbrâ & otio viventes aggreditur. Parcit pueris ante Veneris usum. Eunuchos non adoritur modò sint in victu temperantes & à parentibus Arthriticis non orti. In senibus altas agit radices, in juvenibus citiùs dissipatur, neutris est lethalis. Hujus causa proxima & continens non est simplex intemperies, sed serosus ichor Articulis firmiter adhærens.

II.

ARTHRITIDEM à pituitâ, Bile flavâ vel atrâ non progigni satis patet ex vehementiâ doloris: adde quod humores illi facilè in pus abeunt, cum tantillùm sanguinis habent admixtum, nulla autèm unquàm in Arthritide suppuratio. Restat ergò ut humorem articulis infixum serum esse statuamus, illudque salsum, acre, aut acidum, quod quidèm membranas sensu exquisitissimo præditas pungendo, divellendo, prò vario tum acrimoniæ tum tenuitatis gradu diversa profert symptomata. Interdum calorem, ruborem & dolorem latè diffusum cum febre invehit, interdùm cùm dolore duntaxat se prodit; modò brevi evanescit, sœpe diù discruciat, modò in tophos, & calculos concrescit, cum scilicet serum aliquid advexit humoris crassioris & excrementitii quod temporis diuturnitate lentescens, tandem indurescit; vel cùm aciditate suâ mucum articulorum cogit.

III.

FLUXIONE fit Arthritis, non congestione. Dolor dexter succedens sinistro novam fluxionem arguit. Humor influens non à cachexiâ ortum ducit, nam cruditas incumbens in pedes tumorem facit non Podagram. Non ex imi ventris partibus irrumpit; viscida enim pituita quæ viscera infarcit, promptè cumulatèque, vel uno die invadere nequit inferiores artus, nedum superiores, cum ad motum omninò sit inhabilis, & ad illius detersionem longum temporis spatium exigatur; prætereà nunquàm remigrat in venas, insipida est, hinc ad feriendum, vellicandum inepta; deniquè alvi fluxu excitato non ideò cedit morbus, imò per totum paroxismi decursum sæpe fluit alvus, eo superstite. Nec ab externis capitis partibus materia coacervata sub cute decurrit in articulos, nam quid opus est ignotas & insolitas vias comminisci, cum tot na-

tura canales devehendis quocumquè humoribus destinaverit. Hi sunt arteriæ, quæ in universum corpus disseminatæ, & salutares & pravos humores circumferunt: dùm acri serosoque ichore plus æquo abundant, per ipsarum ora tenuis ille humor excidit, qui si detruditur in articulos imbecilles ob viarum amplitudinem, membranarumquè laxitatem, Arthriticos infert dolores. Non tamen in arteriis hujus morbi fomes semper delitescit.

IV.

CEREBRUM omnium ferè fluxionum fons, humoris Arthritidem procreantis origo ab Hippocrate stabilitur. Illud summam corporis partem occupat, temperiemquè obtinet remissè calidam; Osseo tegumento circumseptum est, ne irruentibus extrinsecùs injuriis sit obnoxium: Verum nullo munitur adversùs intestinos hostes præsidio. Hi sunt tùm viscerum æstuantium fervor, quæ vapores salsos & acres sursum emittunt, qui quidèm in hac frigidiori rationis arce (è quâ propter arctam ossium compagem avolare nequeunt) condensantur, & fatali nimbo in membra depluunt, non secùs ac vapores radiis solaribus è terrâ elati, qui mediæ regionis frigore concreti in imbrem decidunt: tùm humores quilibet copiâ vel qualitate molesti, quibus dùm turgidum est inutilem conatur excutere sarcinam in subjectas partes per meatus excrementorum secretioni dicatos, cum per eos se se exonerare non valet, quà data porta ruit noxius humor: inde tòt morborum genera exurgunt, qualia sunt convulsio, Rheumatismus, Epilepsia, Apoplexia, Paralysis.

V.

PALAM est omnibus maximam esse affinitatem Arthritidem inter & Rheumatismum. Arthritici quamplurimi Rheumatismo se correptos prædicant, quasi Arthritis esset eâ diuexatis probro & dedecori. Hoc est inter utrumque affectum discrimen, quod in illâ humor sit acrior & minori copiâ; Cæterùm in eâdem parte nempè cerebro utriusque origo sæpè latitat. Et reverà in primo Arthritidis insultu percipitur ut plurimùm dolor qui per vertebras in cubitos, & manus, coxendicem, genua, pedesvè sensim devolvitur non sinè quodam frigoris sensu quo corpus omne perhorrescit: Unde con-

888

jici poteſt ſeroſum laticem à cerebro de fluere ſecundùm externos ſpinalis medullæ villos, qui ad articulos uſque producuntur. Nec propterea is humor Paralyſim efficit, quippè qui internam nervorum ſubſtantiam non pervadit, propter pororum anguſtiam, & motus rapiditatem; nec convulſionem parit, dum articulis adhæreſcit, quia in membranis & tendonibus impactus eſt non vero in principio nervorum.

Ergo Arthritidis origo non ſemper ab Arteriis?

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Raymundus Finot.
M. Robertus Raoult. Scholarum Profeſſor.
M. Matthæus Thuillier. Scholarum Profeſſor.
M. Ioannes Baptiſta Ferrand.
M. Carolus Marteau.
M. Anthonius le Moine.
M. Ioann. Armandus Mauvilain.
M. Bertinus Dieuxivoye.
M. Stephanus Bachot.

Proponebat Lutetiæ PETRUS D'AQUIN, Pariſinus, A.R.S.H. MDCLXXIII.

PARISIIS,
Ex Typographiâ FRANCISCI MUGUET, Regis ac Illuſtriſſ. Archiepiſcopi Typographi.